

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

Kimult!...

Temetésről jövök. Az az, hogy nem is temetés volt ez, csak olyan előidézés. Minthogy a halott, tetszik tudni, élő se volt soha, nem is jött igazán a világra. De nem is siratta senki, talán még természetes (de törvénytelen) apja, Dániel excellenciás ur se. Bűnben fogantatott, gyalázatban mult ki, elfödelték s ne beszéljünk többé róla. S csak akkor, ha még eszébe jutna valakinek, hogy e nemzetet igazának kivívásában erőszak fegyverével akadályozza meg, akkor emlékezzenek rá mindenek.

Ezek után teljes szélesend. A király elutazott steljes homály fedi a „birodalmi” oszlopok szándékait. Eddigi csalafintaságaik — hajh — sikertelenek maradtak, a becsapás nem sikerült, ez egyszer óvatosak voltunk.

A nagy vivmányok, az elengedni ígért milliók helyett, hogy mi lappangott: csak most tűnik ki.

Igértek t. i. sok mindent. Milliók elengedését, a magyar nyelv fokozatos érvényesítését, meginvitáltak az ellenzék, hogy kormányt alakítson, vigye keresztül a belügyi reformokat, a katonából azt, amit adnak, éljen a hatalommal, kormányozzon s használja fel hatalmát arra, hogy lassan, fokozatosan — majd később — elérje kítűzött eszményeit, stb. Ugy-e szépen hangzik mindez? S oly érthető! Há egyszer ti vagytok hatalmon, átalakítjátok a közügyeket, a hivatalokba beteszitek a ti embereiteket s uraivá lesztek az országnak, ki állhat ellen akaratosoknak, a mely mögött a nemzet szeretete is ott van?

Csak hogy épen ezt a szeretetet akarták szépen elsikkasztani. Mert mi történt? Az ellenzék belement volna ilyen egyezségbe, de azt kívánta, hogy két esztendeig a király a most alakítandó kormányt el ne bocsáthassa s a képviselőházat fel ne oszlathassa. Erre kért garanciát. Nem azért, mert olynagyon esengenék a hatalom után, hanem azért, hogy a nemzetnek tett ígéreteit részben teljesíthesse, egy részében pedig azok megvalósítását előkészíthesse. — S itt a lóláb! — Ezt nem adták meg. Nem pedig azért, mert az egész terv mögött egy kis lejáratási manőver lappangott. Becsalogatják az ellenzék a bársonyszékekbe s ha majd az új kormány előáll az ígért reformokkal, feltűről mindenféle akadályokat gördítenek elébe mindaddig, amíg a nép megolódni nem kezd s el nem halványul

a Kossuth-párt népszerűsége, amelyre végre is eleinte, amíg a magyar nép fel nem világosított, már az is jár bizonyos veszedelemmel, hogy „kormány-párt”-tá lett. Mikor aztán itt tartunk s közben sikerül még a szövetkezett pártokat is egymással összeveszíteni, a király a loyális ellenzék által támasztott valamelyes zavarok idején egyszerűen elbocsátja a kormányt. Amihez kétségtelen joga van, lévén az az ő kormánya. S aztán elrendel új választást. Amihez szintén kétségtelen joga van.

A választás után pedig megint a loyális hazafiak jönnek, megmentendő a hazát és az összbirodalmat.

Ez elmés kis játék azonban nem sikerül. A király elutazott s a Lajthán tülről új hangok hallatszanak. Most meg már fenyegetőznek.

Az absolutismus és hasonlók rémével foglalkozni is kár, dajkamesékkal bennünket már bajos ijesztgetni. Beszélni csak egyről érdemes, amit tegnap röpitettek világgá, hogy t. i. ők csinálják meg a gazdasági különválást. S velünk úgy fognak elbánni, mintha külföld volnánk. S ebbe menten belepusztulunk. Mert igaz ugyan, hogy iparunk, kereskedelmünk, (ez az arcpirító szégyene Magyarországnak), fellendül, de gazdáink tönkremennek. S a rázkódtatás megöl bennünket, mi leszünk azok, akiket az eddigi, consolidált állapotok sziklafala maga alá temet.

Hát ami a gazdákat illeti: ezentul már nem kellene a gabonánk s egyéb nyersterményünk? Hát honnan veszi ezeket Ausztria? Nem eszik kenyéret vagy elmegy gabonáért messze vidékre csak azért, hogy minket tönkretegyen? Már bocsánatot kérek, én hiszek osztrák testvéreink őszinte, szívből jövő gyűlöletébe, de hogy ezt a gyűlöletet oly drága pénzen fizessék meg, ezt igazán nem hiszem.

A nagy rázkódtatástól tehát nem félünk, a sziklafal nem fog ledőlni. Megjövendölöm.

A rázkódtatástól pedig ne féljünk. S eszembe jutván egy híres rabbi még hiresebb csodatétele, megszáll a látnoki ihlet. Mint megszállotta néha őt, Szadagora nagyhirű rabbiját, kit messze vidéken csodarabbiként tiszteltek. Hadd mondok el a híres esetet: Egy szombati napon a rabbi tanítványaival sétálni indult; ahogy a város végén egy sziklafalhoz érnek, ott látnak egyet a tanítványok közül, amint nyugodtan falatozik egy nagy sonkacsontról. A tanítványok kétségbe esve csapják össze kezeiket s a rabbihoz fordulva kérde-

zik: „S nem dől ez a fal erre az istentelenre?” A rabbi pedig felnéz az égre, megcsóválja fejét s szól: „Nem, a fal nem dől rá”.

S a fal tényleg nem dőlt le. Ime megjövendölöm én is, a sziklafal nem fog bennünket eltemetni!

B.

A politikai válság.

Az új választások óta tepnap volt első, nagyobb izgalmat keltő ülése a képviselőháznak. Gulner Gyula volt államtitkár, a függetlenségi pártnak egyik kiváló tagja olvasta rá a Tisza-kormány és Percel Dezső volt képviselőházi elnök fejére, hogy mint követték el a mult évi november 18-iki parlamenti államesinyt, vagy mint tegnap neveztek a képviselőházban, politikai büntetett. Gulner Gyula semmisnek kérte kijelenteni a november 18-iki eseményt, a mint hogy e dologban akkor nem is történt törvényes határozathozattal. A Ház nagy többséggel el is fogadta Gulner Gyula, illetve Kossuth Ferenek Gulner Gyula által bőven megokolt indítványát. A kérdés maga is izgató volt, de még izgatóbbá tette gróf Tisza Istvánnak, a bukott miniszterelnökének felszólalása. Tisza a mai parlamenti többség nagy háborodása közt azt jövendőltette, hogy a jövendő majd a november 18-iki államesiny elkövetőinek ad igazat. Természetesen lehurrogták a geszti gróf urat, a ki különben nem is számított arra, hogy véleménynyilvánításával valakit meggyőzzön. Ez volt a tegnapi parlamenti napnak érdekessége, becses eredménye pedig az, hogy a november 18-iki esemény eltemetett.

Kossuth Ferenek volt egy másik indítványa is, mely a királyhoz intézendő felirati javaslatra vonatkozik. Ennek az indítványnak tárgyalásával itt is ki kell emelnünk annak fontosságát. Ezelőtt az uralkodó elé olyan felirati javaslatok jutottak, melyek tartalmát már ő maga előre is tudta, épp úgy, mint az egyes törvényjavaslatokat. Ez az eljárás lényegében természetesen ellenkezett az alkotmányos felfogással. Ma nem megy így a dolog. A király a felirati javaslatban most egy memorandumhoz jut, mely okiratnak felvilágosító célja van a válságot helyzet mibenlétéről. Ez az okirat kell hogy előadja, hogy a magyar nemzet alkotmányosan megnyilatkozott többsége nem tör a dinasztia és a nagy hatalmi állás ellen, a mint az osztrák ellenségeink hazugul híresztelik. Ennek az okiratnak feladata az is, hogy rámutasson a király előtt arra, hogy itt harmóniát kell teremteni a nemzet és a nemzet pénz- és véráldozatából kikerült

hadserg között, mert másként nem lesz itt békeség. De hogy ez a felirat, siettet-e a kibontakozást, vagy újabb elnapolási huzavonákra ad okot, arra a legközelebbi napok eseményei fognak világítani.

*

A kormányválság megoldása tárgyában függetlenségi részen azt beszéljük, hogy gróf Tisza István néhány nap múltán mégis csak elhagyja a miniszterelnöki széket s következik utána az átmeneti kabinet élén vagy Hieronymi Károly, vagy Lukács László. Ezek az államférfiak természetesen most csak mint önkéntes mentők szerepelnek Tisza Istvánnak az önmaga által teremtett kelepeéből való kihuzására. Ám az ország dolgán ezzel nincs segítve. Pedig ez csak valamivel fontosabb dolog, minthogy gróf Tisza István kijusson abból a veremből, melyet az erős kézzel önmaga ásott meg magának.

Országgyűlési tudósításunkat más helyütt adván, a pártértekezletekről s egyéb eseményekről itt adjuk értesüléseinket:

Pártértekezletek.

A disszidens képviselők csoportja tegnap este hét órakor Darányi Ignác elnöklése alatt klubhelyiségében értekezletet tartott. Darányi elnök felkérte az értekezlet nevében gróf Andrássy Gyula pártvezért, hogy tolmácsolja gróf Andrássy Tivadarnak a tagok jókívánatait súlyos betegségéből való felgyógyulása alkalmából. Ezek után az értekezlet a felirati bizottságba Wlassics Gyulát és gróf Hadik Jánost küldte ki. Felolvasták az értekezleten Kossuth Ferencnek a november 18-iki elnöki enunciació megsemmisítésére vonatkozó és a képviselőházban benyújtott indítványát, melyre vonatkozóan az értekezlet gróf Andrássy Gyula javaslatára egyhangulag elhatározta, hogy Kossuth Ferenc indítványát elfogadja s a képviselőházban a mellett foglal állást. Az értekezlet ezután a klub állandósítására vonatkozó összes in-

tézkedések megtételére gróf Esterházy Mihály elnöklése alatt ügyrendi bizottságot küldött ki, melynek tagjai gróf Hadik Béla, gróf Thorockay Miklós, Semsey László és Szlassy Zoltán lettek.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi és 48-as párt tegnap este hét órakor értekezletet tartott. A gyengélkedő Kossuth Ferencet az elnöklésben Thaly Kálmán helyettesítette, aki sajnálattal jelentette, hogy az elnök beteg s emiatt a képviselőház pénteki ülésére sem mehetett el s így nem szólalhat fel. Kossuth Ferenc őt kérte, hogy beszéljen, de ő Gullner Gyulát kérte fel szónokul.

Ezután az elnök jelentette, hogy a vezérőrbizottság a függetlenségi pártnak tizenöt helyett, a szövetkezett ellenzék többi pártjának és a disszidenseknek két-két helyet biztosított a felirati bizottságban. Az új-párt báró Bánffy Dezsőt és Eötvös Károlyt, a disszidensek Wlassics Gyulát és gróf Hadik Jánost jelölték. A néppárt jelöltjei: gróf Zichy Aladár és Rakovszky István.

A párt jelölő bizottságot küldött ki, melynek tagjai az elnökségen kívül Ugron Gábor, Kubik Béla és Leszkai Gyula. A bizottság jelölése után az elnök a következő párttagokat ajánlja a felirati bizottságba: Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, gróf Apponyi Albert, gróf Batthyányi Tivadar, Polónyi Géza, gróf Zichy Jenő, Szederkényi Nándor, Ugron Gábor, Sággy Gyula, Holló Lajos, Barabás Béla, Tóth János, Gullner Gyula, Mezőssy Béla és Bakonyi Samu. A párt a jelölést elfogadta s ezzel az értekezlet véget ért.

Egyház és Iskola.

A református zsinat. Tegnap délelőtt folytatta és végezte be a református zsinat most folyó ülészeit. A tegnapi ülésen is Kun Bertalan és báró Bánffy Dezső elnökölték.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a zsinat kimondta, hogy a lelkész választó törvény utolsó fejezetét nem most, hanem az alkotmányügyi törvénytervezettel kapcsolatosan (6szkor) fogja tárgyalni. Ezután Nagy Károly előadó előterjesztette a kérvényi bizottság jelentését, mely összesen két pontból áll. A barsi egyházmegye kérvénye országsszerte kívánja megállapítani a reformáció emlék-ünnepét, melyet egyik helyen október 31-én, más helyen pedig október utolsó vasárnapján ünnepelnek. — A bizottság az utolsó terminust kívánja törvénybe iktatni. Sárkány Lajos október 31-ét óhajítja, mert ez a dátum felel meg a történelemnek. A zsinat azonban Garzó, Czinke István és Révész Kálmán felszólalása után a bizottság javaslatát tette magáévá, tehát az ünnep ezután október utolsó vasárnapján lesz. A másik tárgy a Presbiteri rendszert követő ref. egyházi szövetség (London) 12 évi működéséről szóló jelentése volt, melyet a bizottság egyszerűen tudomásul venni javasol. A zsinat oly értelemben határoz. Bánffy báró elnök ezután jelenti, hogy a most folyó ülészek napirendje ezzel kimerült és indítványára kimondta a zsinat, hogy a harmadik ülészeket az év utolsó negyedére hívják egybe. Fejes István kérdést intéz az elnökséghez, hogy a törvények második és harmadszori felolvasása mikor fog végbemenni? Elnök kijelenti, hogy ez csak a törvényeknek a határozat szerinti átdolgozása után történhetik. Kun Bertalan püspök megható imájával és az elnök éltetésével a zsinat jelen ülészeke véget ért.

Az árvizi hajós.*

Irta: **Dr. Kardos Samu.**

Hirdetni az Urnak templomában istenfélelmet, tanítani az iskolában emberszeretetet szép és helyes dolog, de künn az élet zajában, a szenvedélyek viharában követni és gyakorolni azt a mit a templomban hallottunk, és az iskolában tanultunk, vajmi ritka dolog.

* A szerző e cikke a Budapest című újság holnapi számában is megjelenik, tekintettel időszerűségére. Holnap van ugyanis Budapesten a nagy Wesselényi emléknap. Szerk.

A Csokonai kiállításról.

Azokat a körleveleket, melyek a hallhatatlan emlékü költő areképeivel disztive a hazai hírlapokhoz magyar irodalom jeleséhez az irodalmi és culturalis egyesületekhez, a helybeli és vidéki könyv és ereklye gyűjtők-höz a múlt év utolsó napjain és ez év elején szétküldettek, nyomon követte a kör január 12-én hozott elhalasztó határozata, mely szerint a képviselő választások miatt a százados Csokonai ünnepély és véle kapcsolatos kiállítás Jan. 28-ról Május 20 és 21-re tetetett át. Hogy ezen elhalasztást mily örömmel fogadták az érdekelt egyesületek és résztvenni óhajtó irodalmi férfiak, azt a rendezés élén álló urakhoz intézett számos levél igazolja, melyekben örvendeznek a kies tavaszi májusnak egyfelől, másoldalról pedig kilátásba helyezték sokan hogy most már igazán neki látnak könyveik, jegyzéseik és egyéb holmijaik között való keresésnek, kutatásnak, s igyekeznek, a mit csak lehet a Csokonai kiállításra Debrecenbe küldeni. Az irodalommal foglalkozók évek óta hevertetett Csokonai műveiket újból elő veszik, s újra átlapozzák, a szebb helyeknél álmétkodva toszik le a könyvet, s azon tündönek, mi csoda isteni adománya, mely utólréhetetlen művészete volt ennek az egyszerű collegiumban nevelkedett debreceni diáknak, hogy abban a mostoha időben, midőn a nemzeti nyelvnek alig volt polgári joga, a midőn a felső, és legfelső körökben a francia műveltség, a középosztálynál a német nyelv uralko-

dott édes anyanyelvünkön, oly bámulatos szépen, választékosan és szívet, lelket, megragadóan tudta költeményeit elzengeni, mint előtte senki más, és utána is csak kevesen? A kik pedig még odáig sem jutottak, hogy Csokonai Vitéz Mihály költeményeit, s egyéb munkáit valaha is olvasták volna, azok most sietnek azokat megszerezni, s a májusig terjedő időt arra felhasználni, hogy ez örök szép versekkel megősmarkedjenek. És hozzatok szöveket különösen magyar hazafiak és honleányok! Ne legyen köztetek egyetlen sem kinek könyvei közül hiányoznak: Csokonai Vitéz Mihály verses kötete, ne legyen különösen Debrecenben egy értelmesen gondolkozó leány sem, ki ne tudja azt — kije volt Csokonai Debrecennek és a magyar hazának? — könyv nélkül tudták és szavalták apáink és nagyanyáink Csokonai verseinek legszebbjeit, a megzenésített „Tihanyi echót” „Reményt” és a „Csikósbőrös kulacsocskát” pedig a mágnástól, le az utolsó parasztig, a szegény kalvinista deáktól az esztergomi érsekig versenyt dalolták, mert akkor ezek voltak a „magyar”-nak egyedüli dalai, és nem volt neki vigasza abban a sötét időszakban semmi más!

Mit tétéllel te óh, felejthetetlen, szegény Vitéz Poéta, abban az időben a magyar nyelv dicsőségére, annak megkedveltetésére, azt nemes egyszerűséged és szegénységében te magad sem tudtad — csak sejtetted, a midőn, drága kövekként elszórvá levő szellemi termékeidet a hangya szorgalmával összeszedve, menteni igyekeztél az enyészet

elől és helyet könyörögtél nekik — itt és ott s alig találva meghaladásra, elvontad saját szádtól a betevő falatot — csakhogy nyomtatásba adhasd a művedet! S ezt akkor ugrv hívták, hogy Maecenasok után való futkosás — koldus poétáskodás vagy talán szemtelen komédiázás! — Ma ezek a fogalmak ösmeretlenek — mert az olyan Isteni alkotásokért, azokért a remek művekért, boldog az a kiadó, a ki aranyakkal fizetheti meg az elsőbbségi jogot, a nemzet pedig százazrekkel jutalmazza egy-egy érdemes munkását. Csokonai szegényen élt és ugy is halt meg, nemzete pedig Isten kegyelméből jutott örök szép dalaihoz, sóha el nem enyésző értékű szellemi hagyatékához.

A május hóban bekövetkező debreceni ünnepélyeknek országos fényét és pompáját idáig már számtalan kis őrtüzeknek kigyuladása előzte meg, melyeket fővárosi és vidéki irodalmi egyesületek és önközpöörök kegyelete lobbantott lángra. S ezek között mint világitó fáklya vonta magára az ország figyelmét több nagyobb szabású jeles irodalmi egyesületünk Csokonai emlékének szentelt ünnepélye, mint a milyen volt február 12-én a Kisfaludy Társaságé. Ezek az ország minden részében rendezett kisebb-nagyobb ünnepélyek nem hogy kártékonyan hatnának a debrecenire, sőt ellenkezőleg éppen arra alkalmasak, hogy mindenütt felköltsék az érdeklődést, megteremtsék a Csokonai-kultuszt s felszínre hozzák a már-már elfeledett műveket, sőt nincs kizárva, hogy valamilyes

Wesselényi egyike ama keveseknek, kik az istenfélelmet és az emberszeretetet nem csak hirdették, de gyakorolták is. És bár Ő maga történelmi nemzetségből származik, nagy névnek és nagy vagyonnak örököse, már gyermek korában megnyilatkozik benne és cselekedeteiben a szívnek nemesége és önzetlensége. Alig 14 éves, mikor 1810 Julius 11-én mint pünkösdi legatus megjelenik a zsigó ev. ref. templomban és az egybegyűlt hívek előtt olyan ünnepi beszédet tart, mintha őt is a szentlélek szállotta volna meg.

Mint 18 éves ifju éri az első nagy csapás. Hü barátja és nemes tanítómestere Pataki Mózes 1815. január 26-án hirtelen meghal Kolozsváron csunya ragályos betegségben, — fekete himlőben. És a fiatal Wesselényi nem nyugszik addig, míg édes anyjától Cserey Helénától ki nem kéri és meg nem nyeri az engedélyt arra, hogy a szerény és szegény Patakyt Kolozsvárról elvittesse s Zsigón nagynevű ősei mellé a családi kriptában eltemesse. És a mikor 26 éves korában együtt járja be Széchenyivel gyalogszerrel Frankhont, Széchenyi egy alkalommal hosszas gyalogolás és 72 óráig tartó koplalás által annyira kimerül, hogy ott a Bretagne vadregényes bércei között elaléltan összedől, Wesselényi mint szerelmes ifju a maga kedvesét úgy ragadja fel és viszi még karjai között órákon át barátját Széchenyit egészen addig, míg a La Trappe kolostort el nem érik.

Légióját a legendás tetteknek tudnám még felsorolni, miket még Wesselényi bátor szívvel és izmos karral véghezvitt; de valamennyi eltörlődött ama hősi viselkedése mellett, melyet a pesti árvizveszedelem napjaiban százak és százak életének megmentése és egy egész rablócsapat megfélemezése által tanúsított. Ő maga írja naplójában, hogy:

„A pusztulás mind ezen rémítő óráiban sok becsületes ember volt, ki fáradságot és veszélyt nem kerülve, az embereket

megmentette. De sok gonoszlelkű is találkozott ki a kétségbeesők esdekléseire nem hallgatva, alacsony kapzsiságának hódolt s csak roppant fizetésért segített a tehetősebbeken, valamint találkoztak számos zsiványok, kik deszkából és egyéb töredékekből talpakat alkotván össze a szerencsétlenek vagyonkát elrablották!

Legfőbb ideje tehát, hogy Budapest Székesfőváros közönsége 67 évvel a pesti árviz veszedelem és 55 évvel a nagy Wesselényi halála után művészi alkotású emléktáblával örökíti meg a szegények, a szerencsétlenek és kétségbeesettek hősi védőjének és megmentőjének emlékét. És valóban nem tulsz részemről az, mikor a nagy Wesselényiről írott munkám bevezető soraiban azt irtam felőle, hogy: *Herkules testi ereje, Demotheus ékesszólása, Nagy Sándor hőselikúsége, Brutus honszerelme, oroszlan-szívű Richárd bátorsága, Hollós Mátyás igazságszeretete, II. Rákóczi Ferenc önzetlensége, a folt és félelem nélküli lovagiasság tökéletes mintaképe: ez Wesselényi.*

A mikoron tehát Budapest főváros közönsége az „Árvizi hajós” nevét és érdemeit emléktáblával örökíti meg, csak régi adósságát rója le és önmagát tiszteli meg.

H I R E K.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Virágvasárnapra urvacsoira hirdetés minden templomban. Nagytemplomban Jánossy Zoltán. Kistemplomban Kolozsváry Mihály s. lelkész. Újtemplomban Szele György lelkész. Ispotályi templomban K. Tóth Kálmán lelkész. Csapókertrben Kovács János népisk. felügyelő. Homokkertben Tóth Sándor stb. tartják az istentiszteleteket.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

— **A debreceni — nagykállói vasut.** A debreceni — nagykállói vasut enged-

ményese nem rég kérvényt intézett a városi tanácshoz, melyben azt kéri, adjon a város a Simonffy uttól a Ferenc József utra át a Pesti uton levő vasuti vágányokig, továbbá a Pesti ut végétől a Nyugati utcán a Salétrom utcán és a Hajdu-Szoboszlói uton át a helyi vasutnak a m. á. v. pályaudvaron levő vágánynál a teherforgalom lebonyolítására szabványos nyomtávoly vasut építésére terület használati engedélyt. A jog és pénzügyi bizottság ez ügyet tegnap vette beható tárgyalás alá. Mivel hogy régi közóhajt képez már az, hogy a teherforgalom a város belterületén elhuzódó vágányokon kihelyezve a város külső részén bonyolítottassék le, azt javasolja a bizottság, hogy a kérelemnek hely adassék. Azonban kikötötte, hogy a Debrecen nagykállói vasut engedményese, vagyis a folyamodó köteles a debreceni helyi vasut részvénytársasággal olyan megállapodásra jutni, hogy a helyi vasut teheráru forgalmának mindazon részét, mely a most meglévő szélső vonalrész elkerülésével, — az új vonalon fogja lebonyolítani. A teherforgalom elhelyezése a főtérről halaszthatatlan szükség és ha már a villamosból ezidőszert nem lesz semmi, a személyforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében föltétlen szükséges a teherforgalom elhelyezése a főtérről. A legújabb beadvány igen célszerűen oldja meg ezt a kérdést és hiszük, hogy az e hó 14-én tartandó rendkívüli közgyűlés a jog és pénzügyi bizottság álláspontjára helyezkedik és végre határozatával lehetővé teszi, hogy a teherforgalmat a főtérről eltávolítsák.

— **A szegedi új választás.** Szegedről jelentik a félhivatalos „Magyar Távirati Irodá”-nak: A szegedi szabadelvű párt Pálffy Ferenc elnöklésével tartott gyűlésén a mult-kori ülésből kiküldött bizottság jelentéséhez képest kimondotta, hogy április 13-ikán *jelöltet nem állít*, mert a szegedi szabadelvű párt a szövöttezett ellenzék céljai elé akadályokat gördíteni, sem pedig tüntetni nem akar és mert ezt a szegedi viszonyok mérlegelése is kívánatosá teszi, ahol a polgárok egy év alatt harmadszor választanak és a küzdelem újból való felvétele az amugy is megzavart társadalmi békét még jobban feladná. — Báró Bánffy Dezső vasárnap érkezik Szegedre és délután a Tisza-szállóban programbeszédet mond. — Herceg Mihály egyetemi tanár sok habozás után elvállalta a függetlenségi jelöltséget és vasárnap délben ideérkezik, hogy délután a Kössuth-szobornál programbeszédet mondjon. Balassa Ármin szerkesztő lapja, a „Szeged és Vidéke” jelenti, hogy a lap megszűnt az *ujpárt hivatalos lapja* lenni. Balassa Ármin szintén fellép jelöltnek, de az ujpárt tegnapi értekezletén Wegman elnök kijelentette, hogy az ujpárt jelöltje nem Balassa, hanem báró Bánffy Dezső.

— **A debreceni Székely Társaság** holnap, vasárnap d. e. fél 11 órakor tartja a kereskedők társulatának székházában évi rendes közgyűlését, a melyre a meghívók idejében szétküldettek ugyan a tagoknak, de mindazáltal ez uton is értesíti és kéri az elnökség szives megjelenésüket. Az érdekesnek ígérkező közgyűlésen a tagokon kívül részt vehetnek mindazok, a kik a székelyügy iránt érdeklődnek, különösen mindazok az iparos mester urak, a kiknél székely fiuk vannak elhelyezve. A közgyűlésen be lesz mutatva valamennyi székely iparos tanonc. A Debreceni Székely Társaság különben klasszikus példát mutat be, hogy csekély eszközökkel

eddig teljesen ösmeretlen dolog is napvilágra kerül. —

A május 21-én megnyitandó Csokonai kiállítás az ereklyéken és egyéb emléktárgyakon, szobor, kép s másnemű ábrázolaton kívül — melyekhez a legtöbb darabot a főiskolai könyvtár és a Csokonai-kör ereklyetára fogja szolgáltatni — a nagy költő összes műveinek valamennyi megszereshető kiadásait, a róla írott könyveket, írói jellem és életrajzokat, füzeteket, folyóiratokat és cikelyeket, kéziratokat, szóval az egész *Csokonai irodalmat* fogja könnyen át nézhető szemléleti alakban elibünk tártni. Ezenkívül céljál tüzte ki mindezekről egy lehetőleg teljes katalógusnak összeállítását, mely az elmúlt században használt ilyenmü munkákat összefoglalván, s a legújabb adatokkal kibővítvén, alapul szolgáljon a tovább fejlesztésre, s az irodalmi világ használatára. S azt hiszem, ha kiállításunk e téren bármily legkisebb szolgálatokat teszen is, mindenestre ez lesz az elért eredménynek értékesebb része.

E szép feladatnak megoldásában nemes törekvésünk elérésében azonban támogatást kérünk és reménylünk az irodalmi egyletektől, az irodalom jelesoitől, s általában a művelt magyar közönségtől.

Eddigélé már a legszebb reményekre jogosító ígéretekot nyertük a magyar tudományos akadémiától, melynek páncélovezte helyiségében őriztetnek Csokonainak legtöbb eredeti kéziratát, ezek közül az érdekesebbek fakszinmilékben fognak bemutatni;

a magyar nemzeti muzeumi Széchenyikönyvtára, a magyar tudományos Egyetem könyvtára, az országos levéltár, a szegedi Somogyi könyvtár és a Curgói ev. ref. gymnásium már is küldöttek értékes darabokat, Ezenkívül egyes kiváló nevü irodalmi férfiak is kilátásba helyezték, hogy beeses gyűjteményeiket a kiállítás javára rendelkezésünkre bocsátják.

Arra kérem tehát ugy a könyvtárak élén álló urakat, mint a magán tulajdonosokat, a gyűjtöket s minden a Csokonai kultusz iránt érdeklődéssel viseltető ügybarátot, hogy ne késlekedjenek a birtokukban levő művek és darabok beküldésével, mert az áttekintés, a megvizsgálás, a katalógusba felvétel és beosztás több időt igényel. Az se tartsa vissza a t. ügybarátokat, hogy egyik-másik könyv, füzet vagy kép, bizonyára már meg van a Csokonai körnek, vagy a főiskolai anyakönyvtárból ugy is megkapjuk. Mert ez néha pusztá feltevés. De meg egyik-másik ugyanegy fajta kiadványból esetleg tíz külön példányra is van szükségünk a kiállítás céljának elérése végett.

Legközelebb megkezdjük a már eddig beérkezett művek és kiállítási tárgyak közlését s tisztelettel kérjük a művelt közönség jóakaratu szives támogatását.

A Csokonai kiállítási bizottság nevében:

id. Komlóssy Arthur,
bizottsági elnök.

is mit lehet mivelni, ha lelkes emberek vezeték az ügyeket, A közgyűlésen úgy halljuk zászlóbontás is lesz s teljesen újalakul a Székely Társaság egész szervezete.

— Gazdasági egyesület közgyűlése.

A gazdasági egyesület holnap délelőtt 10 órakor tartja közgyűlését a városháza nagyszobájában.

— **Házilövölde építése.** A 3-dik honvéd gyalogezred házilövöldét akar építeni. Arra a célra a várostól telket kér, melyért megfelelő bért fizetne. A telek kijelölése végett a katonai vegyes bizottság ma d. e. 10 órakor a városházán ülést tartott. A bizottság a telket a honvédlaktanya mögötti líbakertben jelölte ki.

— **Berugott öngyilkos jelölt.** Balog Sándor Csillag-utca 100 szám alatti lakos tegnap este nagyon összeveszett feleségével és bujában leitta magát a sárga földig. Ma reggel holt részegen állított be lakására, honnan a felesége kikergette. Ezen elkeseredett és valami ócska pisztolylyal háromszor mellbe lötte magát. Súlyos sérülésével a közkórházba szállították, ahol olyan botrányt csapott berugott fővel, hogy el kellett zárni egy magánzárkába. Egyébként állapota nem életveszélyes.

— **Megszarolt bankár.** A múlt éjjel egyik mulatóhely külön szobájában egy ismert fővárosi bankár egy szintén ismert szépség társaságában mulatott. Az együttlét egy óra hosszáig tartott. A bankár megkönnyebült zsebbel szállójára indult és ép egy mellékutcaán vágtatott át, amikor két jól öltözött uricember állott utjába és minden teketória nélkül felszóltatták, hogy adja elő az ékszerket, melyeket a szeparéban a hölgytől ellopott. A bankár erre a h. hetetlen gazságra megdöbben és élesen tiltakozott a gyanúsítás ellen. Ez azonban mítsem használt. A két gazember annál erősebben fenyegetőzött a rendőrséggel, s nem engedték ki körmük közül áldozatukat. Tolvajnak, zsványának mondták szemtől szembe és zsebeit kezdték kikutatni. A bankár, hogy utcai botránynak elejét vegye, a lakására hívta a két utonálót, hogy ott győződjenek meg arról, hogy az ékszer nincs nála. Odahaza még nagyobb meglepetés várt rá. Az egyik gazember a bankár felső kabátjának zsebéből csakugyan ékszert vett ki, amelyet bizonyára ő csempésztett be oda. Az ékszer hamis volt, amelyből egy diadém huszonkét krajeárba került. A bankárnak ugyan háromszáz forintjába került az ékszer, mert ez összeg erejéig a két lovag azzal a fenyegetéssel zsarolta meg, hogy különben nyilvánosságra hozzák a dolgot. A bankár urnak nem volt mit tennie fizetett, a két betyár pedig más üzlet után indult.

— **A huszárönkéntes iskola Nagyváradon.** A hadügyminisztérium három esztendőre három esztendőre állapítja meg a magyarországi huszárezredek önkéntes-iskoláinak a helyét. A legutóbbi hadügyminiszteri rendelet szerint 1905. októberig Miskolcon tartatik az önkéntes iskola. Mint értesülünk, 1905—1908-ig, tehát három évig Nagyváradon nyernék a huszárönkéntesek elméleti képzettségüket. Az őszől kezdődő három év alatt a közös hadsereg magyar huszár ezrednek önkéntesei így a debreceni 7 ezredhez tartozó önkéntesek is hat hónapig Nagyváradon fognak iskolába járni. Az iskola parancsnoka a 7-ik Vilmos-huszárezred egyik századosa lesz, tanáraik ugyan- csak a 7-ik huszárezred tisztjeiből fognak kerülni.

— **Fogkefe a börtönben.** Hol vannak azok az idők, amikor a rabok a vármegyeházán „ültek”? Azaz, dehogyan ültek: az egyik a főbíró ur konyhájában kuktáskodott, a másik a piacra ment bővásá-

rolni, a harmadik fát vágott, a negyedik — elment meglátogatni a beteg nagynénjét. Hírük-hamvuk sines ma már ezeknek az idilli állapotoknak. Még kevésbé lehet nyomukat találni azoknak az eszközöknek, amelyeknek segítségével a vádlottak memoriját fölfrissítették. Ma a tömlőc: — egészségügyi intézet. Középponti fűtés, fürdőhelyiségek, egészséges konyha, könyvtár, megfelelő szabad levegő és kék ég áll rendelkezésére minden valamirevaló sikkasztónak vagy gyilkosnak. Az állam azonban még ennyivel sem elégszik meg; folyton újabb reformokat léptet életbe, a melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a „vendéggel” elfelejtessék helyzetének fonákságát. Az osztrák igazságügyminiszter példának okáért elrendelte, hogy minden cellába mosdót tegyenek, a mosdóra pedig szappant és — fogkefét! Igen, fogkefét! Némi csodálkozást keltett az igazságügyminiszternek ez az elhatározása, mert hát a börtönök lakóinak zöme nem abból a társadalmi osztályból regrutálódik, a melyben a fogkefék rendes használatnak örvendének. Egy öregrab — három ember élete nyomja a lelkiismeretét — félre is értette a fogkefe hivatását. Mikor odaadták neki, dörögve szólt a börtönörhöz:

— Ha már pipa-piszkálót adnak, adjanak dohánnyal, meg pipát is.

Még ma sem hiszi, hogy azzal a „micsodával” a becsületes emberek a fogukat kefélik; azt gondolja, hogy ez is a büntetéshez tartozik.

— **A Révész-utca kiszélesítése.** Egy év óta foglalkoztatja már a várost a Révész-utca (Karesu-köz) kiszélesítésének kérdése. Hogy e tervet eddig nem valósította meg a város, annak oka az, hogy a telektulajdonosokkal nem tudott megállapodásra jutni. A város, mint vevő több háztulajdonossal tárgyalta eddig, de a tárgyalások megakadtak, mert a tulajdonosok azt a helyzetet, hogy a város vásárolni akar ugyancsak kihasználta és óriási árakat kértek a telkekért. Így a többek között Antal Adolfnéval, a kinek a Széchenyi-utca van háza, szintén tárgyalta a város — sikertelenül. Most Antal Adolfné maga tett ajánlatot, 35. sorsszám alatt lévő házastelkét 50 ezer koronáért eladja. Előzőleg 57 ezer koronát kért, de a város a nagy összeg miatt a további tárgyalást megszüntette annak idején. Antalné legújabb ajánlatát tegnap hányta-vetette meg a jog és pénzügyi bizottság és dacára, hogy közegészségi és város rendezési célokból kívánatos volna a telek megvétele, a mai viszonyok között a kért 50 ezer koronás ajánlatot nem tartja elfogadhatónak. A bizottság azonban megmaradt azon régebbi álláspontja mellett, hogy a kérdéses telekért a város 40 ezer koronát adhat.

— **A Csokonai kiállítás rendező bizottsága** ma délután 5 órakor a Csokonai-szobában ülést tart, a melynek tárgyai: elnöki jelentés az eddigi eljárások és eredményekről. Munka felosztás a bizottsági tagok között, a Csokonai-dalok gyűjteményes kiadása és folyóúgyek. Hétfőn délután 4 órakor pedig a Csokonai kör választmánya ülésezik a Collegium disztermében, melynek egyik fő-tárgya a Csokonai százados ünnep előkészítése.

A Kossuth nóta szerzője meghalt.

Kelemen Móric dr. a Kuria tanácsvezető bírája, a vaskorona-rend lovagja tegnap meghalt. Nehéz és hasznos munkában eltöltött életét igazán hazája javára szentelte. Mint gyermekifjú résztvett a 48-iki szabadságharcban és jobb lábán súlyosan meg is sebesült. Azt azonban nagyon kevesen tudták, hogy a 48-as idők híres nótájának, a Kossuthnótának a szövegét ő írta. A szabadságharcban többször találkozott Kossuth Lajossal is, aki különös jóindulattal viseltetett iránta. Az

abszolutizmus alatt forradalmi dalok írása által elkövetett izgatásért hat heti nehéz vasban kitöltendő fogházra ítélték. Később mint joggyakornok vezette az akkori „Budapesti Hírlap” tárcarovatát. A kiegyezési tárgyalások alkalmával már több fontos küldetésben volt része az alkotmányos élet visszaállítására után pedig az igazságügyminiszteriumba nevezték ki titkárnak. Több tudományos és jogi munkát is írt és 1886 óta mint kuriai tanácsbíró fejtett ki hasznos tevékenységet. Tisza-Abádon 1832-ben született, temetése szombaton délután 4 órakor lesz az Aggteleki-utca 17. számú házból. Holttestét Kunszentmiklósról szállítják és a családi sírboltban teszik örök nyugalomra. Halálát nagy és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Vasut Nádudvar — Ujváros között.** Nádudvar és Balmazújváros között vasutat akarnak építeni. Az ügyben e hó 11-én d. u. 3 órakor Riekl Antal elnöklésével a városházán értekezlet lesz.

— **Kéménytűz.** Ma délelőtt 11 óra után a Hatvan-utca 59. sz. házban kigyuladt a kémény. A tűzoltóságot értesítették a tűzről. A tűzoltók gyorsan eloltották a tüzet.

— **Verekedő szabó.** Reich Adolf szabó segéd panaszt emelt a bűnügyi osztálynál Rosenberg József Kossuth-utcai szabó ellen, akinél népány napig alkalmazásban volt, hogy ma délelőtt összeveszett volt gazdájával és az egy olóval megütötte karját, hogy súlyos sérülést szenvedett. Reich a fizetését kérte Rosengertől, de az nem tudván neki azt kiadni kidobta üzletéből.

— **A Kossuth dalkör működő tagjai** értesítettnek, miszerint rendes gyakorló-óránk hétfőtől kezdve ismét megkezdődnek. Szíves pontos megjelenést kér az elnökség.

— **A város zárszámadása.** Debrecen város zárszámadásának összeállításán most dolgozik Roncsik Lajos főszámvevő. A zárszámadást e hó végére teljesen egybeállítja a főszámvevő.

— **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

30.000 koronát nyert: 193221.
25.000 koronát nyert: 20882.
5000 koronát nyertek: 34173 64013 109790.
2000 koronát nyertek: 2195 3995 7485 11907
19403 3260 2414 36299 41456 45535 47798
50538 52458 54292 61877 66404 73411 79409
84163 84280 85933 93724 101429 103438 104877
1000 koronát nyertek: 3931 12780 15126
15372 18519 22240 23339 29489 29539
30950 32394 33004 40669 42337 45222
47245 52143 52275 53391 57067 63737
64400 66165 67325 69219 70481 74548
75410 76819 80981 85409 85955 87165
90118 90572 94974 96411 98150 88874
104917 107833 109159.

500 koronát nyertek: 415 535 988 4333 5540
8458 9645 12101 13971 17531 17765 18053 18612
24427 27753 28801 28970 29927 31273 32591
33348 34129 34785 38060 40127 42660 41906
46743 49883 50667 50909 52227 54138 55655
56836 58552 60760 61691 62899 65196 69499
69545 70895 73628 74071 74083 75287 77025
77026 86518 80678 83071 83384 83493 84552
86502 87666 88447 91142 91315 92070 92306
93235 94874 97536 98536 98578 100355 105810
106241 106983 108550 108629.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Az összes — raktáron levő ! tájék és borostyán árukat ! beszerzési áron alul árusítom ki. !

Borsos Kata
Debrecen, városháza.

— **Eltűnt utazó-börönd.** Iván Stefán papnövendék Debrecenből utazott hazafelé. Magával hozta az utra értékes holmait is, amit utazó-táskájába csomagolt össze. A táská a bennelevő értékes dolgokkal, 300 koronát ért. Iván Stefán Püspökladány előtt észre vette, hogy táskája a vasuti szakaszból hiányzik az összes benne valókkal együtt. Püspökladányon jelentést tett a rendőrségnek a dologról, a mely a tettes ellen a nyomozást rögtön megindította. A tettes még nem került meg.

Kiadó lakás. Kerekes Géza-féle tanján a mikepéresi ut mellett 2 szoba és konyhából álló lakás kuttal és udvarral 600 □ ölnyi területtel kiadó.

x **Ki akar olcsón ruházkodni** az egyen szép és olcsó angol és belföldi divat szövetet eredeti gyári árban **Ranunkel H.** és **Ma cégnél.**

x **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszarvu gyógyszerár.**

x **Balassa-féle** valódi *Ugorkatej* a leghatásosabb szépitőszert, mely mint a tapasztalat bizonyítja, minden hölgynek nélkülözhetlen. Pár nap alatt 2—3 szori bekenés után kisimítja, finomítja az arcot és teljesen eltávolít szeplőt, bőrfoltokat, pattanást, mitesszert stb. arcisztátlanságot a nélkül, hogy a bőrnek ártalmára volna. Üvegje 2 kor. Hozzáugorkaszappan 1 kor. puder 1 k. 20 f., és 2 kor. Balassa K. gyógyszeráránál, Budapest-Erzsébetfalva. Póstaí szétküldés naponta.

x **Antidol** a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen. A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyéren eldörzsölve s a használati utasítás szerint belegezve: azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja minden nap s mindenki jót mond róla; kérdezze ösmerőseit, hogy: használta-e már az Antidolt? Egy üvegeske ára 1 kor. 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el fejfájását. Debrecenben kapható: Mihalovits, Grosz Nagy Ferenc, Murakózy, Tóth Béla és Balázs Odón gyógyszerész uraknál.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 8. Rövid ülése volt ma a képviselőháznak, melyen majdnem semmi sem történt. Az egyetlen érdekességét az kölcsönözte az ülésnek, hogy **Bolgár Ferenc** alelnök ma ült először megválasztása óta az elnöki székben.

Bolgár Ferenc délelőtt fél 11 óra-kor nyitja meg az ülést és felolvastatja a tegnapi ülés jegyzőkönyvét.

Kovács Pál napirend előtt szólalt fel azért, hogy a Ház tegnapi jegyzőkönyvében a *nem-mel* szavazók közé van felvéve.

Sümegei Vilmos felszólalásában kijelenti, hogy nem egyedül **Kovács** esett meg az, hanem többel.

Elnök jelenti, hogy a tegnapi ülésen 86 *nem-mel* szavazó volt, míg a képviselőház naplójában csak 77 van fölvéve. Kéri ennek kiigazítását.

Szatmári ma ugyancsak napirend előtt szólal fel. Kijelenti, hogy tegnapi felszólalását némelyek félre magyarázhatják, azt igazítja helyre.

Elnök bemutatja a belügyminiszter

meghívóját, melybe meghívja a Házat az április 11-iki ünnepélyre.

Ezután megválasztották a felirati bizottság tagjait. **A bizottságba a függetlenségi párt jelöltjei kerültek be. Mialatt a teremben folyt a szavazás a szabadelvű pártiak kivonultak.**

A felirati bizottság tagjai lettek: gróf Apponyi Albert, Bakonyi Samu, Barabás Béla, Battyány Tivadar gróf, Bánffy Dezső báró, Eötvös Károly, Hadik János gróf, Holló Lajos, Kossuth Ferenc, Mezössy Béla, Polonyi Géza, Rakovszky István, Sággy Gyula, Szederkényi Nándor, Thaly Kálmán, Tóth János, Ugron Gábor, Wlassits Gyula, Zichy Aladár gróf és Zichy Jenő gróf.

Elnök indítványára a Ház elhatározza, hogy hétfőn és kedden nem tart ülést. A legközelebbi ülés tehát szerdán lesz. Délben az ülés véget ért.

Kossuth diszpolgársága.

Budapest, apr. 8 Beregszász város küldöttsége ma délelőtt tisztelettel Kossuth Ferencnél, mely alkalommal átnyújtotta neki a város diszpolgári oklevelét. Kossuth szívesen fogadta a küldöttséget és hazafias beszédben köszönte meg a megtiszteltetést.

Haldokló püspök.

Eszék, apr. 8. Stromayer püspök állapota nagyon válságosra fordult. Reggel óta eszméletlen állapotban van, s már környezetét sem ismeri meg.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Április 10. Hétfőn: Szentbernáti barátok. Színmű.

Április 11. Kedden: Tetemrehívás. Színmű.

Április 12. Szerdán: A Szentbernáti barátok. Színmű.

Április 13. Csütörtökön: Boszorkányvár. Daljáték.

Április 14. Pénteken: A Szentbernáti barátok. Színmű.

Április 15. Szombaton: Vájljunk el. Vigjáték.

Április 16. Vasárnap d. u. Emigráns. Korrajz. Este János vitéz. Daljáték.

Április 17. Hétfőn: Ifjuság. Színmű.

Szamosi Elza bucsufellépte. A m. kir. opera kiváló művésznője Szamosi Elza tegnap bucsuzott a debreceni közönségtől. Három estén át vendégszerepelt a debreceni színházban és itt léte alatt olyan diadalt aratott, amelyben kevés művésznőnek volt része. A kissé nehézkes, nehezen lelkesedő debreceni közönséget valóságos lázba ejtette, amin különben nem is lehet csodálkozni. Szamosi Elza mindhárom este olyan műélvezetet nyújtott, a mihez ritkán jut közönségünk.

Bucsufellépte a János vitézben volt. Kettős szerepet játszott. Iluskát és a királyleányt. Tegnapi tudtuk meg valójában milyen volt a János vitéz igazi Iluskája. Szamosi alakításában látva, nem csodálkozhatunk, ha János vitézt annyira megbabonázta, hogy visszautasította a királyleány kezét, a trónt, az országot. Bájj, kedvesség és finom izlés uralta játékát. A királyleány szerepében is megmutatta, hogy művészettel azt a szerepet is érvényre lehet juttatni. Énekével,

csodás hangjával meg épen elbűvölte a közönséget. Az elősmerő tapsokból bőven ki is jutott, különösen akkor, mikor közöbajra ezuttal is elénekelt a Carmen betétét, a melyel már az első este olyan leirhatatlan tetszést és sikert aratott.

Az előadás különben a elég jó volt és a szereplők is lelkesedéssel játszottak.

(1. j.)

Színházi hírek. Ma kerül színre Lauye és Krautz 3 felvonásos bohózata „A páholy”. A bohózat főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: Lipoeri — Krémer, Klára — Havasy, Lili — Krémerné, Annuska — Rományi, Hidas — Csontos, Eva — Hahnel, Csir — Faragó, Dinaky — Sebestyén, Paludánné — Ebergényiné, Földes — Halász, Borbála — Arday.

Vasárnap délután kerül színre Kadelburg Gusztáv 3 felvonásos vigjátéka az „Arany patkó” félhelyárral. Este játszik felemelt helyárral Vidor Pál 3 felvonásos népszínművét az „Ingenyelőket” Blaha Lujza, a Nemzeti színház örökös tiszteletbeli tagjának vendégfelléptével. A népszínmű főbb szerepeit Blaha Lujza, Menszáros, Havasy, Püspöky, Makó, Palágyi, Mezei, Karacs, Iványi, Szilágyi, Virágháty és Halász játszik.

Szorgalmasan folynak a színpadi próbák Ohora Antal 5 felvonásos népszínművéből „A szentbernáti barátok”-ból, melynek hétfőn lesz a bemutatója.

REGÉNY-OSARNOK

Hortobágyi pusztán fúj a szél...

(Folytatás és vége.)

— Szólni? ... Majd szól nekik a cigány. Látom, van köztük elég. Dejszen! ... Nem szoktunk akkor másra hallgatni, mikor a cigány beszél! — kiáltá halkan és megbökte mutatóujjával a kalapja szélét, de úgy, hogy az egész alkotmány félrebillent, arcának ráncái közül pedig futó pirral fiatalkori emlékek mosolyogtak ki.

Ezalatt kocsiakra szedelőzködött a lakodalmas sereg és a sor kocsik közepén három szekér tele cigánynyal. Mikor pedig az eleje megindult hátulja pedig a cigányt követte, megrázta bundáját az öreg, mintha a vizet rázná róla lefelé és így szólt:

— Eh! ... mennénk be hát ... És bemenve a tágas ivószobába, letelepedett. Oda mindjárt az első, hosszu tölgyfa asztal végéhez és a korcsmárosné, tudva a szokását, elébe tette a kupicát, A pincsi is tudván a szokást, bekuporodott az asztal alá. Ötven évvel ezelőtt még öt-hat természetes örvös-komondor kísérgethette a juhászlegényt, — kérdeztem is az öreget:

— Hát? ... Pincsi lett a komondorból? ...

— A lett! Elvitte a komondort a haladás ...

— Haladás? ...

— Hát a vasut... Azt hijják annak ...

— Az itce borból meg a kupica lett bátyám? Azt is a haladás vitte el? ...

— Hát hogy a menykő ott üssön bele, ahol van: — azt is! ...

Nagyot dördült odakünn.

— Na-na bátyám... Közeledik már ...

— Nem ujság előttem. Sok cifra menykőt láttam már én ...

Most egy légvonat úgy bevágta a néhez tölgyfaajtót, hogy belerezdült minden ablak.

— Látott-e már szelet az ur? — kérde az öreg. — Alljon csak oda az ablakhoz és nézzen oda Karcag felé.

Na hát olyan szelet! Hogy mely irányból jött és másodpercenként mennyit haladt, azt a felhő hátán álló garaboncs tudná megmondani. Én csak azt láttam, hogy fel-

hőt hoz és hogy a felhő előtt nyargal. Mintha hamuból lett volna a levegő, olyan színűnek látszott. Erre a hamuszínű levegőre a rékesfekete felhő rahasalt; arra rátérdelt; annak hátára a harmadik. Kicsiny a rakás! . . . Es amilyen széles a pusztá, olyan szélesre terjeszkedve, amily magas az ég, oly magasra tornyosodva. Vajjon a hamuszínű szél huzta-e, vagy a hamuszínű szelet ilyen rakássá ő toltta-e össze?

— Hegylánc ez, bátyám, nem szól! — kiáltottam oda a juhásznak. Majdnem a földön csuszik, vagy talán ott is. Jön egyenesen neki az állásnak, a csárdának! . . . A belseje meg lángol. Ugy körülüstörögtek a villámok, mint a sörték. És ahogy a földre hullnak, a föld meg visszadobálja. Talán a hangomat sem hallja már kigyelmed? . . . Elvesz a világ! . . .

— Rosz pénz nem vész el! — válaszolta a juhász. — Inkább dalolja el az ur, hogy: Hortobágyi pusztán fuj a szél . . . mert rég nem hallottam ezt a nótát, pedig nem rosz . . .

Nekem se kellett kétszer mondani: — Ide hát nekem is egy kupicával! — kiáltam. — Aztán odaálltam a bácsi elé. Kint megeredt az eső. Ömlött a zápor, csattogott az ég, reesegett az orgántól a mestergerenda, én meg rágyujtottam, hogy:

Hortobágyi pusztán fuj a szél, fuj a szél: Szegény juhász legény utra kél, utra kél: Hova lett a nyája? Eladta, eladta! Hová lett a kedvese? Elhagyta, elhagyta! . . .

Es a bácsi rezgő öreg hangon utánam dalolva, verte hozzá a kupica talpával az öreg asztalra az ütemet. Aztán megint újra megindult elülről. Hogy végre már az eső is elmúlt, szél se dudált, az égdördés is elhallgatott. Eszre se vettük, hogy két beszozult furulyás juhász mellettünk fujja, az ablakok meg tele vannak éneklő arcokkal.

Késő holdvilágos estig kicsi-kicsi szünettel járt a nóta. Megittam Hortobágyi pásztornépével száz itce bort, másnap Debrecenben eladtam kocsit, lovat és haza jöttem a haladáson. A régi magyar vendégszeretet ugyan, a melyet keresni indultam, nem találtam föl, de fölaltam a Hortobágyon a szelet és talán még azt a juhászt, a ki ha ugyancsak meghal, pedig az úgy lesz, lesz-e még másik ilyen öreg juhász? Lesz-e még hortobágyi pusztá, a melyen a szél fuj?! . . .

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása. A vetésekben a tavaszi éjjeli derek — melyekhez 10—12 fokos nappali napfényes melegek járultak — oly rémséges pusztítást vittek véghez, hogy azt a legenyhébb arányszámításai legkevesebb 20—25 százalékra lehet tenni. Ha pedig a március egész hónapi pusztító, száraz és sovány szeles időt hozzávesszük a fenti általános romboláshoz, fájdalom, de akkor a mai létező állapotnál legkevesebb 30—35 százalék hozamot feltétlenül elveszettnek kell jelezni. Amennyiben pedig március végéig, sőt egész máig, amidőn már április 7-et írunk, — amint már fentebb is jeleztem — oly száraz és sovány, szeles időnk volt, hogy a tavaszi elvetett kalászos növényekre is nagy mérvben visszahatólag működött, ugyannyira, hogy némi kedvező „vegetációt” ezeknél, valamint a kaszálóknál és legelőknél csakis úgy remélhetünk, hogy ha az április kellően meleg és nedves leend. Különben ki lehet mondani már most minden tülzás nélkül, hogy a mult évi siralmas eredménynél kevesebb termésre számíthatunk minden kalászos, sőt a kapás veteményeknél is.

Dohánytermelési és trágyázási kísérletek. A debreceni dohánytermelési kísérleti állomás ez évben is fölhitva a gazdákat, hogy a dohánytermelés fejlesztése érdekében az állomásnak termelési kísérleteiben segítségére legyenek. Értesülésünk szerint több gazda ajánkozott termelési és trágyázási kísérletek végzésére.

Magjelentés. (Frommer A. Herrman utóda magkereskedő Budapest jelentése a vetőmagról.)

A lefolyt héten tekintve az előrehaladott időnyt az üzlet még eléggé élénk volt. Lóheremag ismét olcsóbb árakon került a piacra, úgy hogy ólomzárólt arankamentes árut ma 164. koronán jegyezhetünk.

Lucernamagot élénkebben keresve, az árak tartottak, auankamentes áru jegyzése kor. 124. Feltűnő nagy a kereslet répamagvakban, és a közkedvelt *quedlinburgi* termésű árak készlete lényegesen megcsappant, úgy hogy ezen kitűnő fajtaért szivesen fizetnek magasabb árakat is. Jegyzésük: sárga oberndorfi 64 kor., sárga olajbogyó 64 kor., sárga eckendorfi 80 kor., vörös Mammuth 64 kor. Élénk kereslet tárgyát képezik: muharmag 33 kor., baltacsím 31 kor., Raffiahánes fehér hosszú 76 kor., bükkönymag elhanyagolt 26 kor. Jegyzések per 100 klg. zsákostól.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 8. A sertésüzlet irányzata élénk.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 129—130 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 klg-ig terjedő súlyban) 134—135 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kgrammon felüli súlyban) 134—135 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 134—135 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 132—134 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) 135—136 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 133—134 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 131—132 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogrammon felülr súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbia: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

NYILTTÉR.

MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERÜVIZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszerárban és flüssor-kereskedésben.

A közelgő
izr. husvétii ünnepekre
üveg, porcelán, zománcozott
edényeket
és mindenféle evőeszközöket ajánl
Kaszanyitzky Endre,
Debrecen, Piac-utca 57.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb figyelemmel teljesít.

Északnémetországi takarmányrépa magvak,

francia lucerna, veresvirágu lóhere és Mauthner-féle konyhakerti és vörösmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusítatnak

Mayer Jenő

fűszer- és csemege-tízletében,
Debrecen, Piac- és Széchenyi-utca sarok.

Tavaszi nyári ujdonságok

Nőruha mosószővetek egymint; honikék karton, zefirek, zefir batistok, selyemzefirek, fehér és színes ruhapikétek szerb vászon férfi ingzefirek, gazdasszonyzefirkötények.

Minden szélességű havasi gyolcsok, Ibolya, Rózsa vásznak és minden fajlen vásznak. Kész női és férfi fehér neműek.

KARDOS LÁSZLÓ.
nagyraktáraiban **DEBRECEN,**
Kossuth-utca 9 szám.

BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarettek hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sírkövek legolesóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

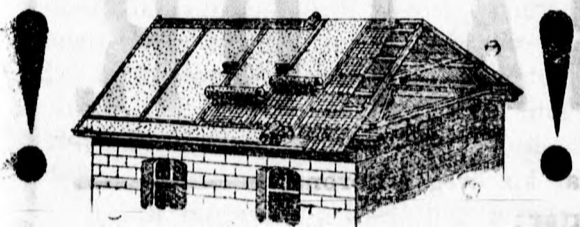
Fényképészeti cikkek gyári árban a **Schwartz-féle** pipaüzletben kaphatók.

Gőzmosóda Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Főutca 4. sz. alatti bazár és porcellán üzlet e hó végével megszűnik, az áruk olcsón árusítatnak.

Lebovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legjobb és legdivatosabb cipőit, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, **Csapó-utca 28. sz.**

Biehn-féle Asphalt-fedőlemezek,
Kerti szerszámok, Kerti padok.

Kettős acélekék, kieserélhető egyes ekefővel.
Olcsó Fészkelő-házikók, Takaréktűzhelyek

SESZTINA LAJOSNÁL,
Debrecen, Piac-utca 23. szám.

Tisztelt iparos osztály!

Hollandiából hazaérkezve, kötelességemnek tartom a t. iparos osztály figyelmét felhívni, miszerint az ottan vásárolt és magammal hozott hajórakomány

kétszer főzött

lenolaj kencét

különként 32 krajcárjával a tisztelt iparos osztály rendelkezésére bocsájtom. — Tisztelettel

Neumann Nándor

kizárólagos festék-, lakk- és kence-nagykereskedő
Debrecen, Hatvan-utca 6. szám.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig lit. ü. 2 K. 60 fil.-ért

1 " 4 80 "

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapjn és borduros De-

lainelek 50 krtól feljebb,

Bluse selymek,

Divatos ruhadszek, Csip-

kék, szalagok és belés-

árak

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsátér.

Kerékpárosok figyelmébe!

Csász. ktr. szabadalmazott kerékpár-gyár.
Tulajdonosok: WEISZBERGER és HOLLÁNDER.
Debrecen, Hunyadi-u. 15. szám.

Ajánljuk saját gyártmányu **kerékpárjainkat**, melyek ugy tartósságra, mint könnyü hajtásra bármely eddig használatban levő kerékpárokat **felülmúlnak**.

40 % erő megtakarítás. **Jutányos árak.**

Kerékpár javításokat és bármily gyártmányu kerékpároknak legújabb modelre való átalakítását, zománcozását szakszerűen, gyorsan és jutányosan eszközölünk.

— Uj kerékpároknál 3 évi jótállás. —

Használt kerékpárokat becsérélünk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérjük.

Tisztelettel

Weiszberger és Holländer

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált

"LYDOL" amerikai -tablettákat használja, mi az elgyöngült férfierőt visszaadja. — **Conkís** elgyöngült férfierő (impotencia) elleni szer.

Törvényesen védve. — ÁRA 6 KORONA.

Szétküldés discretio mellett postán naponta.

RADITZ J. gyógyszerháza — Budapest,

a „Fehér Kereszt”-hez Fővámter 6.

(a központi vásárcsarnokkal szemben.)

Főraktárak Budapest: Török J. gyógytára Király-utca 12., Nador-gyógyszertár Váci-körut 17.

Piac-utca 7. szám alatt a Lovass és Ladányi

csődtömeg

áruraktárát további nagy áreszállítás mellett árusítjuk el.

Nagy mennyiségben kaphatók:

Női ruhaszövetek,

Blouz selymek, —

Delain, zefir és mosókelmék,

Francia derékfűzők,

Csipkék, szalagok,

Kész blouzok és szoknyák,

Ágy- és asztalterítők,

Paplanok, pokrócok,

Vásznak stb. stb.

Donogán és

Somossy

állandó főüzlete

Kistemplom-bazár.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V., Váci-körut 32.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem tiltják már az orvosok a fűző viseletét, sőt nagyon is ajánljuk a hölgyeknek, a

Goldstein Karolina

által feltalált módszer szerint, mérték után készült, az egészségnek mitsem ártó

mellfűzőket,

melyek a gyári ártalmas készítményeket teljesen kiszorítják. Tudvalevő dolog, hogy fűző nélkül csinosan öltözködni nem is lehet, s a hölgyeknek, kik mellfűző (mieder) megrendelésüket Goldstein Karolinénál (Pi-ac-utca) eszközlik, az a nagy előnyük van, hogy nem kell egészségüket feláldozni azért, hogy csinosak legyenek.

Rendkívüli árak!

Gyári raktár a legujabb Fekete, Szines és Csipke Napernyőkből

Bosznay J. és Társa
Debrecen, Kossuth-utca 5.

A nálunk vásárolt Ernyőket ha netalán azok egy éven belül elszakadnának, teljesen díjmentesen huzatjuk át!

Feltűnő olcsó árak!

Óriási választék!

Óriási választék!

kg. mazsola szőlő 36 kr-tól 64 kr-ig.

klgr. finom gyümölcslekvár 50 kr.

Továbbá valódi 3 csillagos, tartós, tükörfényes

padló- és butorlakk

— kizárólagosan —

KOHN HENRIK

fűszerkereskedőnél kapható, Dégenfeld-tér 7.

Ugyanott államilag vizsgált répa- és lucernamagvak e nyös árban.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patika

egy régiónak bizonyult háziszor, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvényé, csúznál és meghűléseknel bedőreslésképpen használva. Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ugyiszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstr. 6 neu. Mindennapi szétküldés.

Kőszvény és csúz ellen

legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGER-féle

REPARATOR.

Egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Főraktár:

Kriegner György „Korona”-gyógyszertára

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Magvak nagyraktára Debrecenben

Kontsek Gézanál, Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világ-hírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csiraképességű minőségben. — Lucerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmányrépák, disz- pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Büköny csibehur, cukorcirok, muhar.

Kertészetemből:

mindennemű élő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrisantemum tövek 10 drb. 2-80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb caetus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3-60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliumok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

Lóheremagvakban igen előnyös ajánlatot tehetek.

